

Esitys uudeksi koulutusvastuuksi

Yliopisto/ Ammattikorkeakoulu	Jyväskylän ammattikorkeakoulu (Jamk)
<p>Uusi koulutusvastuu (tutkinto, tutkintonimike, koulutusvastuun täsmennys) ja sen kytkeytyminen korkeakoulun strategiisiin valintoihin. Yhteistyö muiden suomalaisten ja ulkomaalaisten korkeakoulujen sekä työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Mikäli koulutusvastuuseen kytkeytyy koulutuspolkuja muiden korkeakoulujen kanssa, kuvaus koulutuspoluista ja niihin liittyvistä, yhteistyökorkeakoulujen kanssa sovituista järjestelyistä.</p> <p>Jyväskylän ammattikorkeakoulu hakee liikunnan ammattikorkeakoulututkinnon liikunnanohjaaja AMK -koulutusvastuuta. Tavoitteena on, että koulutus alkaa syksyllä 2026. Jyväskylässä on koulutukselle erinomaiset edellytykset ja Jamkilla yhdessä kumppaneidensa kanssa kattava asiantuntemus, jolla vastataan Suomen hallitusohjelmassa tunnustettuun yhteiskunnalliseen tarpeeseen vahvistaa liikuntaosaamista ja edistää liikunnan integroimista sote-palveluihin. Jamkin Hyvinvointiyksikössä (sis. Likes, Kuntoutusinstituutti, terveysala) yhdistyvä tutkimus-, kehitys-, innovaatio- ja opetusosaaminen (TKIO) luo hyvät puitteet toimia valtakunnallisena liikunnan, kuntoutuksen ja terveysalan koulutuksen integraation edelläkävijänä.</p> <p>Jamkin strategiset valinnat Likesin liittyminen osaksi Jamkin Hyvinvointiyksikköä on nostanut liikkumisen ja hyvinvoinnin uudeksi vahvuusalaksi monialaisen kuntoutuksen rinnalle. Nämä strategiset valinnat kytkeytyvät kiinteästi myös haettavaan liikunnanohjaaja (AMK) -koulutusvastuuseen. Liikkuminen ja hyvinvointi -vahvuusalalla Likes koordinoi ja toteuttaa kansallista Liikkuvat-kokonaisuutta (Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu, Liikkuva opiskelu ja Liikkuva aikuinen), joiden avulla edistetään hallitusohjelman mukaisesti liikunnallista elämäntapaa eri ikä- ja väestöryhmissä. Liikkuvat-kokonaisuuden avulla levitetään toimintaa ja tutkittua tietoa varhaiskasvatukseen, kouluihin, oppilaitoksiin ja työelämään. Lisäksi Likes tuottaa liikuntaan ja terveyteen liittyvää tutkimusta ja strategista tietoa. Vahvuusalalla luodaan uusia toimintatapoja, kehitetään viestintää ja vahvistetaan verkostoja vähän liikkuvien ryhmien tunnistamiseksi, tavoittamiseksi ja aktivoimiseksi. Toiminnalla tuetaan väestön hyvinvoinnin ja toimintakyvyn paranemista. Monialainen kuntoutus -vahvuusalalla puolestaan Jamk uudistaa kuntoutusta ja rakentaa ratkaisuja muuttuviin yhteiskunnan tarpeisiin. Vahvuusalalla toiminnan painopisteinä ovat kuntoutuksen digitalisaatio ja uudistuvat palvelujärjestelmät, vaikuttava ja näyttöön perustuva kuntoutus sekä läpi elämänkulun kestävä työ- ja toimintakyky. Vahvuusala on keskeinen tekijä kuntoutuksen osaamiskeskittymässä ja toimii kansallisesti koulutuksen kehittämiseksi.</p> <p>Jamk on edelläkävijä monialaisen kuntoutuksen kouluttajana. Koska tämän päivän ja tulevaisuuden onnistunut hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yhä enemmän eri alojen yhteistyötä, liikunnanohjaajan ammattikorkeakoulututkinnon koulutusvastuun sijoittuminen Jyväskylän ammattikorkeakoulun hyvinvointiyksikön kuntoutusinstituuttiin tuo koulutukseen uudenlaisia synergiaetuja sosiaali-, terveys- ja liikunta-alojen välillä jo koulutuksen aikana. Eri ammattiryhmien yhteistyö toimintakyvyn edistämiseksi, kansansairauksien ennaltaehkäisyssä, elintapaohjauksessa ja liikuntaneuvonnassa sekä panostus digitaalisten ja teknologisten ratkaisujen hyödyntämiseen ovat liikunnanohjaaja AMK-tutkintokoulutuksen keskiössä ja vastaavat hallitusohjelmassa esitettyihin tarpeisiin.</p> <p>Resurssiviisaan ja opiskelijalähtöisen lähtökohdan uudelle koulutusvastuulle muodostavat Jamkin vuonna 2024 uudistetut opetussuunnitelmat. Liikunnanohjaaja amk -tutkintokoulutuksessa voidaan hyödyntää joustavasti koko ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmien opintokokonaisuuksia, mm. tradenomikoulutuksen yhteydessä tarjottavia urheiluliiketoiminnan syventäviä ammatillisia opintoja sekä YAMK-tutkinnon ”Master’s Degree Programme in Sport Business Management” opintoja. Jamkilla on toimintaympäristössään hyvät ja monipuoliset oppimisympäristöt liikunnanohjaaja AMK-koulutukseen. Lisäksi EduJyväskylä -yhteistyössä ollaan rakentamassa Keski-Suomen Hyvinvointialueen kanssa LivingLab -opetus- ja tutkimushoivakotikonseptia. Jamkin, Likesin sekä Kuntoutusinstituutin tiivis työelämä-, TKI- ja EduJyväskylä-koulutusyhteistyö mahdollistavat monipuolisen yrittäjyys- ja innovaatio-osaamisen kehittämisen opintojen aikana (muun muassa Jamk Future Factory- ja Jyväskylän Yritystehdas -yhteistyö).</p> <p>Yhteistyö ja verkostot Jyväskylä tunnetaan liikuntapääkaupunkina, joka haluaa rakentaa kokonaisvaltaista hyvinvointia. Hyvinvoinnin perustana on koulutus, kulttuuri ja liikunta sekä niiden kansainvälisen tason koulutukset ja tutkimus. Jyväskylässä on vahva liikunta- ja kuntoutusosaamisen keskittymä, jonka ytimessä toimivat Jamkin Kuntoutusinstituutti ja Likes, Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta sekä Huippu-urheilun Instituutti (KIHU). Liikunnanohjaaja-koulutusta suunnitellaan EduJyväskylä-yhteistyössä osana alueen kansallisesti ja kansainvälisesti vahvaa liikunta-</p>	

alan koulutuksen, tutkimuksen ja yrittäjyyden yhteenliittymää. Tavoitteena on kehittää liikunnan osaamista vahvistava joustava opintopolku toiselta asteelta tohtoriksi. Koulutuskuntayhtymä Gradia tarjoaa toisen asteen ammatillisina opintoina liikuntaneuvoja (AT) koulutusta ja Jyväskylän yliopistossa on mahdollista opiskella liikuntatieteiden maisteri- ja tohtoritutkinto. Jamkin Liikunnanohjaaja (AMK) -koulutus täydentää tätä koulutuspolkua ammatillisesta koulutuksesta korkeakouluun ja edelleen tohtoritutkintoon asti. Vahvistuva synergia liikunnan, hyvinvoinnin ja kuntoutuksen koulutusyhteistyössä edistää kaikille asteille kehitettäviä opintopolkua, sujuvia siirtymiä ja ristiinopiskelun mahdollisuuksia sekä uusien koulutusmoduulien tuottamista työelämän tarpeisiin. Liikunnanohjaaja AMK-opiskelijalle yhteistyö tarjoaa mahdollisuuksia opintojen valitsemiseen EduJyväskylä-verkoston tarjonnasta. Uusi koulutusvastuu tuo lisäarvoa myös JYU:n ja Gradian opiskelijoille, joiden opintotarjotin laajenee Jamkin tarjonnalla. Eheidän koulutuspolkujen avulla sujuvoitetaan opintojen etenemistä ja vältetään tutkintojen kasautumista. Tavoitteena on myös tehdä tarkoituksenmukaista sisällöllistä työnjakoa eri toimijoiden kesken. Aloitetta liikunnanohjaaja AMK-tutkintokoulutuksesta Jamkissa tukevat edellä mainitut oppilaitokset, Jyväskylän kaupunki ja Keski-Suomen hyvinvointialue.

Jamkilla on useita kumppanuussopimuksia valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Liikuntaan ja kuntoutukseen liittyviä kumppanuuksia on esimerkiksi Huippu-urheilun instituutti KIHUn, Keski-Suomen Liikunnan (KesLi), Urheiluakatemia, Jyväskylän kaupungin liikuntapalveluiden, useiden kolmannen sektorin toimijoiden, kuntoutuskeskusten, Työterveyslaitoksen ja Coronaria kuntoutuspalveluiden kanssa. Lisäksi Jamk tekee yhteistyötä hyvinvointiteknologia-alan yritysten kanssa, mikä mahdollistaa liikkumiseen liittyvien digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisen osana koulutusta. Kuntoutusinstituutissa sijaitseva Rehalab ja sen tarjoamat teknologiset ratkaisut ovat myös uuden koulutuksen hyödynnettävissä.

Jamkin kansainvälisyys ja panostus opiskelijoiden ja henkilöstön kansainväliseen liikkuvuuteen tukevat koulutuksen laatua. Kansainväliset verkostot sekä vahvuusalojen aktiivinen TKI-toiminta ja yli 70 TKI-projektia vahvistavat osaltaan tulevien liikunnanohjaajien monipuolisia urapolkua ja mahdollisuuksia toimia monikulttuurisissa ympäristöissä ja yhteisöissä. Jamkilla on vahvat kansainväliset verkostot: urheiluun, urheiluliiketoimintaan, liikuntaan ja kuntoutukseen liittyvät kumppanit (mm. Hanze UAS, Universidad Católica de Valencia, European Association for Sport Management) ja EU:n Eurooppalaiset yliopistot -ohjelman EUDRES-allianssi sekä Erasmus-partnerikorkeakoulut, jotka tarjoavat esimerkiksi vaihtokohteita opiskelijoille ja opettajille. Jamkin Kuntoutusinstituutti on tunnustettu kansainvälinen toimija digitaalisen kuntoutuksen edistäjänä ja toimii yhteistyössä muun muassa WHO:n ja World Rehabilitation Alliancen kanssa. Lisäksi Jamkin Terveystieteiden edistämisen YAMK-tutkinto-ohjelma on International Union for Health Promotion and Education (IUHPE) akkreditoima.

Jamk on urheilijamyönteinen korkeakoulu. Jyväskylässä toimii EduJyväskylä-yhteistyön puitteissa toteutettava Sport Path, jonka perusajatuksena on yhdistää sujuvasti urheilijan ja opiskelijan polut mahdollistaen erinomaiset valmentautumisprosessit eri lajien urheilijoille. Sport Path-toimintaan liittyen Jamk on saanut Suomen Olympiakomitean kunniamaininnan myönteisestä suhtautumisesta urheilijoiden kaksoisuran (opiskelu + urheilu) toteuttamiseen tarjoamalla urheilijoille henkilökohtaista opintojen suunnittelua sekä räätälöimällä joustavia opintojen suorittamistapoja. Jamkissa on tarjolla 15 opintopisteen urheilijan opintokokonaisuus, jonka tavoitteena on yhdistää sekä opinnoissa että urheilu-uralla saatua tietotaitoa ja kehittää urheilijaopiskelijan osaamista tulevaisuutta palvelevaksi kokonaisuudeksi. Jamkissa toteutettiin tänä keväänä Olympiakomitean "Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu" -auditointi, jonka päätös saadaan kesällä.

Sisäänoton laajuus (aloittajien määrä/v) ja tavoiteltu kokonaisopiskelijamäärä koulutuksen ollessa täydessä laajuudessaan

40 opiskelijaa/ vuosi. Tavoiteltu kokonaisopiskelijamäärä koulutuksessa on noin 190 koulutuksen ollessa täydessä laajuudessaan.

Edellytykset uuden koulutusvastuun toteutukselle (investointi- ja kehittämissuunnitelma):

- 1) Uuden koulutusvastuun edellyttämät panostukset opetus- ja tutkimushenkilöstöön; rekrytointisuunnitelma sekä mahdolliset henkilöstöresurssien uudelleen kohdennukset korkeakoulun sisällä.**

Jamkin Kuntoutusinstituutissa ja Likesissä on yli 120 kuntoutus- ja liikunta-alan asiantuntijaa, joten uuteen tutkinto-ohjelmaan löytyy tarvittava osaaminen. Lisäksi tutkinto-ohjelman valmisteluun ja opetukseen tullaan palkkaamaan yksi lehtori vuoden 2025 aikana.

2) Uuden koulutusvastuun mukaisen toiminnan kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma vuositasolla vähintään kaksi kertaa haettavan koulutusvastuun tutkinnon tavoitteellinen suoritus aika? (esityksen liitteeksi)

Liite 1

Perustelut korkeakoulun profiiliin ja valtakunnallisten koulutustarpeiden näkökulmasta: Kuinka uusi koulutusvastuu vahvistaa korkeakoulun opetuksellista ja tutkimuksellista profiilia / Kuinka koulutusvastuun lakkaaminen vaikuttaa korkeakoulun opetukselliseen ja tutkimukselliseen profiiliin? Mitkä ovat vaikutukset korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön ja työnjakoon?

Koulutustarve kytkeytyy yhteiskunnalliseen tarpeeseen panostaa eri väestöryhmien aktiiviseen arkeen ja liikunnan hyödyntämiseen väestön terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi, jolla voidaan saavuttaa merkittäviä kansanterveydellisiä ja -taloudellisia hyötyjä. Suomen hallitusohjelman Suomi liikkeelle-ohjelman toimenpiteiksi kuvataan muun muassa liikuntaosaamisen vahvistaminen eri koulutusaloilla, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä kasvatusaloilla sekä liikunnan huomiointi ja edistäminen poikkihallinnollisesti kuntien ja hyvinvointialueiden toiminnassa. Jamkin Liikunnanohjaaja AMK, uusi koulutusvastuu, edesauttaa näitä tavoitteita, vahvistaen aktiivisen arjen merkitystä hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä, painottuen erityisesti niihin yksilöihin, joilla on heikko toimintakyky. Suomessa on jo esimerkkejä onnistuneista toimintatavoista sekä kokeiluista, joissa liikuntaneuvonta on kytketty osaksi sote-palveluita. Jyväskylässä, sairaala Novassa toimii Suomen ensimmäinen liikuntalääketieteen klinikka, jonne voidaan lähettää potilaita, joille liikunnasta olisi tutkitusti hyötyä, mutta joiden on vaikea päästä itse alkuun. Etelä-Karjalan hyvinvointialueella on toteutettu pilotti, jossa liikuntaneuvonta liitettiin osaksi iäkkäiden kotiin vietyjä palveluita, Sujuvasti Kotona - tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut hankkeessa (Heikkinen ym. 2023). Uudentyyppinen liikunnanohjaaja AMK-koulutus vahvistaisi tämäntyyppisten integroitujen sosiaali-, terveys- ja liikuntapalvelujen ja toimintamallien tuottamista ja loisi jatkossa työllistymismahdollisuuksia liikunnanohjaaja AMK tutkinnon suorittaneille, joilla on osaamista toimia liikunnan, kuntoutuksen ja terveyden edistämisen yhdyspinnoilla.

Jamkin monialainen tutkimus-, kehitys-, innovaatio- ja opetusosaaminen luo edellytykset toimia valtakunnallisena liikunnan, kuntoutuksen ja terveysalan sekä urheiluliiketoiminnan koulutuksen integraation edelläkävijänä. Tiivis työelämäyhteistyö ja monipuolinen TKI-toiminta, esim. Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa, on vahvistanut tarvetta kehittää hyvinvointialalla toimivien ammattilaisten monialaista yhteistyöosaamista siten, että heillä on valmiudet toimia osana monialaisia tiimejä ja tuottaa asiakaslähtöisiä palveluja ja toimintamalleja yhdistämällä eri alojen osaamista ja asiantuntijuutta. Liikunnanohjaaja AMK-koulutuksen toteuttaminen osana Jamkin monialaista koulutuskokonaisuutta vahvistaa korkeakoulun toimintaa aloitteellisena koulutuksen uudistajana ja TKI-toiminnan ja opetuksen yhdistäjänä.

Likesin ja Kuntoutusinstituutin erilaiset tutkimus- ja kehittämishankkeet tarjoavat opiskelijoille runsaasti mahdollisuuksia opintoihin liittyvän harjoittelun suorittamiseen ja opinnäytetöiden kytkemiseen työelämäyhteistyöhön. Samalla työelämäkumppaneiden kanssa voidaan pilotoida toimintatapoja, joissa liikunnanohjaajaopiskelijat jalkautuvat erilaisiin organisaatioihin ja toimintaympäristöihin, joissa liikunta-alan osaamisen hyödyntäminen on ollut vähäistä. Opintopolkujen joustavoittamiseksi hankkeet ja Liikkuvat-ohjelmat tuovat myös monipuolisia mahdollisuuksia opiskelijoille opinnollistaa oppimista, millä voidaan edistää TKIO-toimintakulttuuria ja työelämälähteistä oppimista.

Liikunnanohjaaja AMK-koulutus vahvistaa osaltaan Jyväskylässä toimivaa EduJyväskylä- yhteistyötä. Opiskelijoiden mahdollisuudet valita opintoja EduJyväskylän opintotarjottimelta ovat olleet mahdollisia jo useamman vuoden. Liikunnanohjaaja AMK -koulutusvastuulla liikuntaan liittyvää ristiinopiskelutarjontaa ja yhteistyötoteutuksia ns. pakollisissa opinnoissa voidaan entisestään lisätä, mikä mahdollistaa opetushenkilöstön osaamisen hyödyntämisen yli koulutus- ja organisaatorajojen. Tavoitteena on vahvistaa koulutuspolkuja toiselta asteelta tohtoriksi sekä luoda yhdessä laadukkaita ja skaalautuvia opintoja. Näin uusi koulutusvastuu tukee EduJyväskylän yhteistä tavoitetta olla vetovoimainen liikunnan, hyvinvoinnin ja kuntoutuksen osaamiskeskittymä.

Ehdotus uuden koulutusvastuun voimaantuloajankohdaksi ja koulutuksen käynnistymisen aikataulu

1.1.2025 ja koulutus käynnistyy syksyllä 2026

Lisätietoja	<p>Pekka Anttila, johtaja, Kuntoutusinstituutti, Jamk, pekka.anttila@jamk.fi, puh. 050 4792277</p> <p>Sanna Sihvonen, yliopettaja, Kuntoutusinstituutti, Jamk sanna.sihvonen@jamk.fi, puh. 040 7274085</p>
Yhteyshenkilö	<p>Minna-Maaria Hiekkataipale, vararehtori, Jamk minna-maaria.hiekkataipale@jamk.fi, puh. 040 0698174</p> <p>Pertti Malkki, yksikönjohtaja, Hyvinvointiyksikkö, Jamk pertti.malkki@jamk.fi, puh. 0406682751</p>